Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פּרענומעריערען
אונד דער פּרענומעראציאָנס-פּרייז בעגיננט מיט דעם ערסקאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין פּעסט רעטטיגגאססע נ' 7, וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבע.
פּרענומעראנטענזאממלער ערהאלטען 10% ראבאטט.

יידישע
פּעסטער צייטונג
(דאָננערסטאג-אויסגאבע)

דיעזעס בלאטט ערשיינט צווייםאל וואָכענטליך
אונד קאסטעט פֿיר
עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען עָ. וו.
האלביעהריג 4 „ „
פֿירטעל-„ 2 „ „

פֿירס אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולדען עסט. וועהר.
האלביעהריג 4 „ 50 קרייצער
פֿירטעל-„ 2 „ 25 „

אננאָנצען
אונד זאָנסטיגע פּריוואט-אנצייגען ווערדען מיט 10 קר. פֿער 6 שפּאלטיגע פּעטיט-צייללע בערעכנעט.

Nr. 31, זעכסטער יאהרגאנג | פּעסט, ו' אייר ה'ת'ר'ל'ד'. | Pest, den 23. April 1874.

דיא דעלעגאציאָנען.

מאָנטאג וואורדען היער דיא דעלעגאציאָנען צור בעראטהונג דער געמיינזאמען אנגעלעגענהייטען דער געזאממט - מאָנארכיע עראָפֿפֿנעט. וויא אונזערע לעזער בערייטס וויססען, בעשעפֿטיגען זיך דיעזע דעלעגאציאָנען: 1) מיט דער געמיינזאמען אויסווערטיגען פּאָליטיק, 2) מיט דער געמיינזאמען ארמעע אונד 3) מיט דען דאצו געהאָריגען געמיינזאמען אויסגאבען.

אונזערע געמיינזאמע אויסווערטיגע פּאָליטיק ווירד יעטצט אין דער דעלעגאציאָן אלס דיא פֿ ר י ע ד ל י כ ס ט ע בעשפּראָכען. זייט דער פֿאָריעהריגען דעלעגאציאָן האט זיך איך אללעס נאָך פֿריעדליכער געשטאלטעט. ווענן אים פֿאָריאהרע שאָן דיא אינניגסטע בעפֿריינדונג מיט דייטשלאנד אלס איינע בירגשאַפֿט דעם פֿריעדענס אונד דער אייסערן מאכט-שטעללונג עסטעררייך-אונגארנס אנערקאננט וואורדע, זאָ איזט אין דער צווישענצייט, וועלכע ביז צום צוזאממענטרעטען דער היעריגען פֿערפֿאססונגסמעסיגען דעלעגאציאָן פֿערליעף, דער רוסישע קאיזער-בעזוך אין וויען אונד דער געגענבעזוך אונזערעס קאָניגס אין פּעטערסבורג אונד עבענזאָ דער הערצליכע עמפּפֿאנג דעם קאָניגס פֿאָן איטאליען פֿאָן זייטע אונזערעס האָפֿעס הינצוגעקאָממען, אום דען בעוויז צו ליעפֿערן, דאס אונזערע בעציעהונגען צו דען נאכבארשטאאטען, מיט וועלכען עסטעררייך פֿריהער אין פֿיינדשאַפֿט לעבטע, געגענווערטיג דיא בעסטען אונד פֿריינדליכסטען זינד. —

אונזערע געמיינזאמע ארמעע זאָללטע יעטצט דאהער וועגען אונזערער פֿריעדליכען אויסווערטיגען פּאָליטיק פֿערמינדערט ווערדען; אבער ווענן אללע איבריגען איירָאָפּעאישען שטאאטען נאָך הייטע זאָלכע געוואלטיגע ארמעען ערהאלטען, וויא דאַרף דאנן עסטעררייך-אונגארן צוריקבלייבען? פֿראנקרייך בויט שטארקע פֿעסטונגען אונד וויל יעטצט וויעדער דיא הויפּטשטאדט פּאריז מיט זאָלכען פֿעסטונגען אומגעבען, דאס זיא ניעמאלס איין פֿיינד בעצווינגען קאָננע. רוסלאנד האטטע אויך שאָן דיא א ל ל ג ע מ י י נ ע מיליטער-פֿפֿליכט איינגעפֿיהרט, נאָך וועלכער יעדער אהנע אויסנאהמע וועהרפֿפֿליכטיג איזט. דייטשלאנד האט עבען זיינע שטעהענדע ארמעע אים פֿריעדענס-צושטאנדע אויף דיא אונגעהייערע סוממע פֿאָן 401000 מאנן (אלזאָ בייאַהע אויף איינע האלבע מיללִיאָן) פֿעסטגעשטעללט אונד דיא מיליטער-אויסגאבען פֿיר דיא נעכסטען זיעבען יאהרע אום 200 מיללִיאָנען טהאלער פֿ ע ר מ ע ה ר ט! —

אונזערע געמיינזאמען אויסגאבען ווערדען דאהער הייער ניכט זאָ שטארק הערראבגעזעטצט ווערדען, וויא מאן אנפֿאנגס גלויבטע. ווענן אויך עסטעררייך-אונגארן אן געלד-נאָטה אונד שולדען ליידעט, זאָ איזט דאָך אונטער דען הייטיגען אומשטענדען וועניג אויסזיכט אויף איינע בעדייטענדע הערראבמינדערונג דער מיליטער-אויסגאבען פֿאָרהאנדען אונד וויר מיססען נאָך פֿראָה זיין, ווענן דיא אויסגאבען ניכט נאָך פֿערמעהרט ווערדען. זאגט יא שאָן אונזער געמיינזאמער קריעגסמיניסטער באראָן ק ו ה ן, דאס דיא לעבענס-מיטטעל אונד דיא מיליטער-פֿערפֿלעגונג טהייערער וואורדען, וועסהאלב מאן דיעזען טהייל דער אויסגאבען נאָך פֿערגראָססערן מיססע! —

1) דיא עסטעררייכישע דעלעגאציאָן.

דיא היעריגע ערסטע זיטצונג דער ע ס ט ע ר ר י י כ י ש ע ן דעלעגאציאָן האט היער מאָנטאג מיטטאג שטאטטגעפֿונדען. בייא דיעזער זיטצונג וואַרען אויסער דען 53 דעלעגירטען: דער געמיינזאמע אויסווערטיגע מיניסטער גראף אנדראשי, דער געמיינזאמע קריעגסמיניסטער פֿעלדצייגמייסטער באראָן קוהן אונד דער געמיינזאמע פֿינאנצמיניסטער האָלצגעטהאַן אַ' ז' וו'.

דער פּרעזידענט דיעזער עסטעררייכישען דעלעגאציאָן דר' ר ע כ ב ו י ע ר עראָפֿפֿנעטע דיא זיטצונג מיט פֿאָלגענדער רעדע:

„עס איזט צום אבטען מאלע יעטצט, דאס דיא דעלעגאציאָנען צוזאממענטרעטען, אום איבער דיא געמיינזאמען אנגעלעגענהייטען (וועלכע עסטעררייך אונד אונגארן מיט איינאנדער האבען) צו בעראטהען. דיא אויפֿגאבע דיעזער דעלעגאציאָן וואר אימטער, פֿיר דיא ערהאלטונג דעם פֿריעדענס צו זאָרגען, דאבייא אבער אויך איינע טיכטיגע ארמעע צום שוטצע דעם רייכעס צו שאַפֿפֿען, אָהנע דאבייא דעם פֿאָלקע דיא לאסטען שטארק צו ערשווערען. צור היילונג אונד בעשיטצונג אונזערעס רייכעס אונד אונזערער פֿרייהייט מיססען וויר אללעס מאָגליכע טהון אונד ווענן וויר יעטצט אויך וועגען דער שלעכטען געלד-לאגע אים לאנדע שפּארען מיססען, זאָ דאַרף דאָך אונזערע שפּארזאמקייט קיינע איבערטריעבענע, זאנדערן איינע קלוגע אונד וואָהל-איבערלעגטע זיין. — מיט בערוהיגונג קאָננען וויר אונזערען בליק נאָך אויסען ווענדען: דיא איממער פֿעסטער זיך קניפּפֿענדען פֿריינדשאַפֿטליכען בעציעהונגען מיט אונזערען נאכבארען אים נאָרדען (רוסלאנד) אים וועסטען (דייטשלאנד) אונד אים זידען (איטאליען) געבען אונס דיא האָפֿנונג, דאס דער וועלטפֿריעדען ערהאלטען אונד וועניגסטענס אין נעכסטער צייט קיינע שטאָרונג ערליידען ווערדע. דיעזע האָפֿנונג ערהיעלט אין דיעזעם יאהרע איינע נייע בעפֿעסטיגונג דורך דיא קאיזער-צוזאממענקינפֿטע. איבריגענס האבען יעטצט אללע איירָאָפּעאישען נאציאָנען איינגעזעהען, דאס עס אין איהרעם אייגענען אינטערעססע ניכט מעהר ליעגע, דען קריעג אויף דעם שלאכטפֿעלדע צו פֿיהרען, אום מענשען - בלוט צו פֿערגיעסען, זאָנדערן פֿיעלמעהר געגען דיא אונבילדונג אונד געגען דיא גייסטליכקייט צו קעמפּפֿען, אום דיא דוממהייט צו בעזיעגען. אונד זאָ וואָללען וויר נון אים פֿאָללען בעוואוסטזיין אונזערעס בערופֿעס מיט גאנצעם ערנסט אונד הינגעבונג, וועלכע דיא וויכטיגקייט דעסזעלבען פֿאָדערט, מיט אונזערען בעראטהונגען בעגיננען. פֿאָר אללעם אבער מיססען וויר דעם ערהאבענען מאָנארכען געדענקען, דער אונס צו אונזערער פֿערפֿאססונגסמעסיגען טהעטיגקייט בערופֿען אונד דעם וויר פֿאָר אללעם אונזערע הולדיגונג דארבריננגען, דאס וויר אונזערער איפֿריכטיגען פֿערעהרונג אויסדרוק געבען, אינדעם וויר רופֿען: „האָך לעבע אונזער קאָנסטיטוציאָנעללער קאיזער פֿראנץ יאָזעף!"

2) דיא אונגארישע דעלעגאציאָן.

נאָך דער זיטצונג דער עסטעררייכישען דעלעגאציאָן האט דיא אונגארישע דעלעגאציאָן איהרע זיטצונגען מאָנטאג אום 2 אוהר נאכמיטטאגס בעגאָננען. דיא געמיינזאמען מיניסטער בעגאבען זיך דירעקט פֿאָן דער עסטעררייכישען צור אונגארישען דעלעגאציאָן. אלס גראף אנדראשי ערשיען, וואורדע ער פֿאָן דען אונגארישען דעלעגירטען אויף דאס הערצליכסטע בעגריסט.

דיא אונגארישע דעלעגאציאָן האט 48 דעלעגירטע אונד צוואר 33 דעפּוטירטע דעס אבגעאָרדנעטענהויזעס אונד 15 מיטגליעדער דעס אָבערהויזעס. —

דער פּרעזידענט ג אָ ר אָ ו ע עראָפֿפֿנעטע דיעזע זיטצונג מיט פֿאָלגענדער רעדע:

„דיא היעריגען בעראטהונגען זינד עבען זאָ וויכטיג וויא דיא דער פֿערפֿלאָססענען יאהרע. אין דען יאהרען דעס דייטש-פֿראנצאָזישען קריעגעס מוסטען וויר טראכטען, דאס יענעס קריעגס-פֿייער ניכט אויך אין אונזערע מאָנארכיע איינברעכע אונד הייטע וויעדער האבען וויר דיא פֿאָלקסווירטהשאַפֿטליכע קריזיס, אונטער וועלכער דאס לאנד נאָטה ליידעט אונד מיססען דאהער דיעזען צושטאנד בייא אונזערען בעראטהונגען בעריקזיכטיגען. ווענן אויך ארבייט אונד פֿלייס אונד איינע גוטע ערנטע מאנכעס נאָך גוט מאכען קאָננטען, זאָ מיססען וויר בייא דען בעראטהונגען דער געמיינזאמען אויסגאבען דאָך זעהר שפּארזאם פֿאָרגעהען, אום דיא בעפֿאָלקערונג מיט דען פֿיעלען שטייערן אונד סאָלדאטען ניכט צו שטארק צו בעלעסטיגען. דעננאָך דירפֿען וויר וויעדער ניכט צו שטארק שפּארען: דענן ווענן וויר אונזערע ארמעע פֿערנאכלעסיגען אונד ניכט גערישטעט, זאָנדערן שוואך דאשטעהען, דאנן קאָננטע איינע פֿרעמדע מאכט קאָממען אונד אונס רייך אונד פֿרייהייט רויבען. וויר מיססען יעטצט דאהער דען מיטטעל-וועג אויפֿפֿינדען, נעמליך: ניכט פֿערשווענדען אונד ניכט צו איבערטריעבען גייציג!" (צום שלוסע זיינער רעדע בראכטע אויך ער איינע הולדיגונג דעם קאָניגע דאר, זאָ וויא עס רעכבויער געטהאָן האט.)

3) עמפּפֿאנג דער דעלעגאציאָן ביים קאָניגע.

דיענסטאג מיטטאג וואורדען דיא דעלעגאציאָנען אין דער אָפֿנער בורג פֿאָם קאָניגע עמפּפֿאנגען. אים אוידיענץ-זאאלע בילדעטען דיא דעלעגירטען איינען האלב-קרייז אום דען טהראָן. אלס נון דער קאָניג אויף דעם טהראָנע ערשיענען וואר, היעלט דער פּרעזידענט דער אונגארישען דעלעגאציאָן פֿאָלגענדע אנשפּראכע:

„אייערע קאיזערליכע אונד קאָניגליכע מאיעסטעט! אינדעם דיא דעלעגאציאָן דעס אונגארישען רייכסטאגעס, עהע זיא איהרע ווירקזאמקייט בעגיננט, פֿאָר אייערער מאיעסטעט דעם געקראָנטען קאָניגע ערשיינט, בעאיילט זיא זיך איהרער טרייען אנהענגליכקייט, וועלכע זיא פֿיר אייערע מאיעסטעט אלס דען פֿאטער איהרער פֿאָלקער עמפּפֿינדעט, אויסדרוק צו געבען. — נעבסט דיעזען געפֿיהלען דער אנהענגליכקייט אונד פֿערעהרונג איזט דיא דעלעגאציאָן אויך פֿאָן לעבהאַפֿטער דאנקבארקייט דעסהאלב ערפֿיללט, וויל אייערע מאיעסטעט מיט פֿאטערליכער זאָרגפֿאלט פֿאָרטוועהרענד איבער דען פֿריעדען איהרער פֿאָלקער וואכען. — דיא פֿאָלקסווירטהשאַפֿטליכע לאגע אונזערעס לאנדעס איזט יעטצט אין שלעכטעם צושטאנדע, אללעס ליידעט אן דער קריזיס, אונד אן געלד-מאנגעל, דיעזער צושטאנד מאהנט אונס יעטצט אן שפּארזאמקייט; אינדעססען וואָללען וויר ניכט דורך איבערטריעבענע שפּארזאמקייט אונזערע מיליטער-קראַפֿט שוועכען אונד דער לייטונג דער אויסווערטיגען אנגעלע-

דערט ארבייטער. דיעזער טאגע ענטשטאנד נון אין איינער זאלבען בערג-האהלע איין שלאגענדעס וועטטער. דיא גאנצע ליפט האטטע זיך געפלוכט אין ברעגענדעס פייער אומגעוואנדעלט, דער גראס-טע טהייל דער ארבייטער קאנגטע זיך נאך רעטטען, דרייא פערזאנען זינד אבער אגלייך צו טארדע פערבראנגט וואהרדען אונד 17 פערזאנען וואורדען לעבענס-געפאהרליך בעשעדיגט.

○ (זאנד-רעגען.) פאן איינעם דערארטיגען רעגען ווערדען וואהרשיינלך איינע אנזערער לעזער נאך ניכט געהארט האבען; אבער אן דען וועסט-קיסטען פאן אפריקא אונד אן איטאליען, אין דער גענענד דעם מטטעללענדישען מעערעס, פפלעגט עס בלאס מיט זאנד צו רעגען. מאן ערקלערט זיך דיעזען רעגען דאמיט, דאס פאן דער גראסען אפריקאנישען זאנד-וויסטע (זאהארא) דער פיינע זאנד פאס ווינדע געגען היממעל געהאבען אונד ביזוויילען 1600 מיילען ווייט אין דער האהע גע-טראגען ווירד. בין ער עגדלך איריגענדוא אלס רע-גען הערונטער-פאללט. נון איטט יעטצט אם 14-טען אונד 15-טען אפריל אין גרייבענלאנד איין דעראר-טיגער שרעקליכער זאנד-רעגען פארגעקאמען, וא-ביא אויך איין שרעקליכעס געוויטטער מיט דאנ-נער אונד בליטץ פארגאס, זא דאס מאן דארט דען אונטערגאנג דער זאנלט בעפארכטעטע. דער זאנד וואר צימטעט-פארבינ אונד בעשטאנד איים קיזעזעל-ערדע אונד אייזענ- אונד רופפער-אקסיד (ראסט). אויך סאדא אונד קאלק-ערדע וואדען אין דיעזעם ענטהאלטען.

○ (איינע גוטע מעדיצין) איין דארטאר אין שטוהלוייסענבורג האטטע אינלענגסט איינע דראגאנע אפפיצירס-פרייא אין עקצטליכער בעהאנדלונג. דען ובסטען טאג נאך אידרייר טר-קראנונג פערשרעעד דער דארטאר איינע זאלבע אונ-געוואהנלך שטארקע מעדיצין, דאס דיא דראגאנע שאן נאך דעם צווייטען איינגעהמען — געשטארבען איזט! דער אפפיציער ליעף שנעלל צום דארטאר, אבער דער דארטאר פערטרייטט זא פיעל אייף איינע וויסענשאפט, דאס ער נאר ניכט דאס אינד דעם אפפיציער נור זא פיעל זאגטע, מאן מאגע זיא נור שלאפען לאסען, זיא ווירד שאן באלד גע-זונד אויפשטעהען. דיא טארטע פרייא וואורדע אינ-מער העלטער, מאן ליעף נאכמאלס צום דארטאר, ביז ער עגדלך דאס אונד מיט איינגעגען אייגען זיינע כונסט זעהען דארגטע, וייא שנעלל ער מעגשען פאן דיעזער נאך יענער וועלט פיהרען קאנן.

○ (הויפטטרעפפער.) דער הויפט-טרעפפער ביא דער לעטצטען צעהרונג דער טיר-קען-לאזע האט איין דעגער אייף דעם קאיזער-קא-נעלבען קריעגס-שיפפע אין טריעסט געמאכט. ער האטטע דרייא טירקען-לאזע אונד מאכטע דרייא טרעפפער, איינען מיט 600000, איינען מיט 3000 אונד איינען מיט 400 פראנקס.

* (וויל ער איין יודע איזט.) אים בערלין ווירד דער געסטרייגען אויסגאבע דער „נייען פרייען פרעסע" פאלגענדעס טעלעגרא-פירט: איין פרייזאט-פראפעסאר אן דער בערלי-נער אונזיווערזיטעט, געפלוכ דארטאר דער מעדיצין סענגאטאר, וואר וועגען זיינער וויסענשאפט-ליכען פערדיענסטע צום אדעלגענליכען פראפעסאר אן דער אנזיווערזיטעט אין יענא פארגעשלא-גען וואורדען; זיינע ערענונגונג וואורדע אבער אב-געשלאגען, ווייל ער איין יודע איזט.

* (ערנטע-אויסזיכטען.) דיא ווייטערונגען וואר־ען צו אנפאנג דער פארגען וואבע גוט אונד צו עגדע שלעכט. דיא אן דיא רעגיערונג איינגעלייפענען וואטטע-בערכטע לייטען: הערבסטוואטטע: ווייצען אין 98 אר־טטפאפטען גוט, אין 269 מיטטעלמעסיג, אין 99 שלעכט. ראגען (קארן) אין 107 גוט, אין 227 מיטטעלמעסיג אונד אין 98 שלעכט. —

פערלאזונגען

דער גראפ-וואלדשטיינ-לאזע.

ביא דער אם 15-טען אפריל 1874 פארגענאמ-מענען ציעהונג דיעזער לאזע וואורדען פאלגענדע נוממערן מיט דען בייגעזעטצטען טרעפפערן גע-צאגען: אונד צוואר פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 10000 גולדען אויף נו׳ 59539; — דער צווייטע טרעפ-פער מיט 1500 גולדען אויף נו׳ 69470 — אונד דער דרייטטע טרעפפער מיט 1000 גולדען אויף נו׳ 43501; פערנער געוונגען יע 500 גולדען נומ׳ 1594 93270; — יע 100 גולדען נומ׳ 30885 63244 67127 81847 91017; — יע 50 גולדען: נומ׳ 9445 28310 39627 56957 — אונד עגדלך געווונגען יע 40 גולדען נומ׳ 11053 34298 38553 40815 50413 51558 55185 59276 59359 63976 64041 73233 79553 79613 87015 91385 95881 506035 96554 101790.

געשיפטסבערוכט.

פעסטער פרייזע.

וויצען געגען דיא פארינע פרייז-נאטיזונג זינד דיא הייטיגען פרייזע אום נכטם געשטיגען. — פער פריה-יאהר 8,25—8,30 גולדען.

קוקורוזע פער מאי-יוני 4,90—4,92 גולדען.

האפער פער פריה-יאהר 2,81—2,82 גולדען.

מעהל-פרייזע (פער וויינער צענטנער אאמטע זאק, פרייא אב פעסטע): נומ׳ 0: 17 גולדען. — קר., נומ׳ 1: 16 גולדען. 50 קר., נר׳ 2: 16 גולדען. — קר., נר׳ 3: 15 גולדען. — קר., נר׳ 4: 14 גולדען. 30 קר., נר׳ 5: 13 גולדען. 20 קר., נר׳ 6: 11 גולדען. 80 קר., נר׳ 7: 11 גולדען. — קר., נר׳ 8: 10 גולדען. 50 קר., נר׳ 8½: 10 גולדען. — קר., פיינע קליע 3 גולדען. 80 קר., גראבע קליע 3 גולדען. 40 קר.

הילזענ-פרייסט. וויינע פיזאלען 5½—6,25, לינ-זען 9—10 גולד., ערבסען 5—11 גולד., — הירזענ-בריין 8,40 גולד. הירזע 5—5,15 גולדען, האנזאמען 4,40 גולדען. (פער 60 וויינער פפונד) מאקן גרייזע 13,15, בלויזע 14,50 גולדען.

ערדעפפעל: 2׳80 גול. (פער וויינער צטר.)—

שפיריטוס פיר נעבריוך נייע מעטאדע 61—61½ קר., פרעסהעפע-וואארע 64½—65 קר.

אונשליטט (חלב) 26 — 27 גולדען. — ראהעם 19 גולדען.

וויינשטיין: האכגרעדינער 32—33 גולד.

מאהאר 6½ גולדען.—

וויקען 4—4½ גולדען.

קלעע-זאמען: אונגאריישע לוצערנע 26—28 דעשטע גערייסעט 30—32 גולדען. האטטע-קלעע אונגאריישע 28 גולד.— —

קנאפפערן: סערבישע פאס יאהרע 1873 12 גולד׳ אונגאריישע פרימא 14, האכפרימא 15׳50 גולד.

ריבאל (האפפעלס ראפפינירט) 19½—20 גולדען פער צטר., ראהעם 17׳50 גולד.

צווענטשקענמוס (לעקוויר) אים קליינען 14, גערינגערע וואארע 12 גולד.—

צוועטשקען. באסנישע פאס-וואארע 18 גולד. — זאקי-וואארע 17׳75 גול.

האניג: געלבער נעלשטיישער 21׳50—22 גולדען, וויישער 23׳50 גולד׳ —

וואכס ראזענגייער 84—85, פיינערער 95—98 גולד.

מאפריקא (פרעסאריישער) 32—36 גולד. שאפפען 65 גולד. —

לייס 28—30 גולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. ביא דעם אם 16-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען וואכענ-מארקטעס וואיז-דען פערקויפט 846 אכסען דאס מאער פאן 145 ביז 375 גולד. 487 קיהע דאס מאער פאן 125—285 גולדען, 156 מעלק-קיהע דאס ששיק פאן 76—220 גולד., 45 ששיק ביפפעל דאס מאער צו 165—200 גולד. רינדפליש פער צענטנער 27 גולד. — קר. ביז 30 גולד. — קר.

וויינער פרייזע.

שפיריטוס: ערדעפפעל-שפירטוס 62½ קר.

ריבאל 18½ גולד. — לייגאל 22½ גולד.

פעטראלעאום 11½ גולד.—

לאטטא-ציעהונג פאס 18. אפריל 1874.

וויען 70 66 48 23 76

פרוכטפרייז-טאבעללע

פרוכטע	קוואלישעפער נעריכט	פער צאלל-צטר
וויצען, מאמעער	81	7.45—7.60
„ „	82	7.60—7.70
„ „	83	7.70—7.85
„ „	84	7.85—7.95
„ „	85	7.95—8.—
„ „	86	8.——8.10
„ פרוים	81	7.65—7.80
„ „	82	7.80—7.95
„ „	83	7.95—8.05
„ „	84	8.05—8.20
„ „	85	8.20—8.30
„ „	86	—.—.—
„ פעסטער כארן	81	7.60—7.75
„ „	82	7.75—7.90
„ „	83	7.90—8.
„ „	84	8.—8.15
„ „	85	8.15—8.25
„ „	86	—.—.—
„ וויטפנבורגער	81	7.75—7.85
„ „	82	7.85—8.—
„ „	83	8.——8.10
„ „	84	8.10—8.25
„ „	85	8.25—8.35
„ „	86	—.—.—
פער מעטע		
קאזן	80	5.20—5.40
נעיפפעל מאלץ	72	4.20—4.40
„ פיזעטער	72	3.70—3.85
האפער	50	2.72—2.70
קוקורוזע נאאמעטר	פער פעטצען	4.75—4.80
אנדערע נאאמעטנ	„ צענטנער	4.70—4.75
רעפס קאדל	75	—.—.—

קורז-טאבעללע 19. אפריל

באללען-מעהל	קר.	אל.
נומ׳ 0	30	10
„ 1	29	20
„ 2	28	40
„ 3	26	60
„ 4	25	30
„ 5	23	40
„ 6	20	90
„ 7	19	50
„ 8	18	60
„ 8½	17	80
געלד-קורז		
דולגרי-אשא	105	40
דוקאטען	5	29
פפפפרייזיי-אינגאריישע 8 גולדען נאל-שטק (20 פראנקס)	8	98
נאפאלעאנ׳	8	98
פרייזישע פראלטי (קאפפענגאיזשענגען)	1	66
רוסישע רובעל	1	56
לאזע.		
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	133	75
דעשטע צו 50	130	—
1860-ער גאנצע לאזע	103	75
דעשטע פיזפטעל	109	50
1854-ער 4 פרציענטיגע שטאאטס-לאזע	98	—
1839 אנדעלשיל-לאזע גאנצע	302	—
דעשטע „ פיזפטעל	250	—
קאסא רענטענשיינע	21	—
קרעדיט-לאזע	158	—
פרעמסער לאזע פער 100 גולדען	—	—
פרעמסער לאזע פער 50	53	50
נראן-דאמפפשיפפ-פאהרט-לאזע	—	—
פאלם צו 40 גולדען	32	25

	קר.	אל.
פאלפפי צו 40 גולדען ק. פ.	23	75
קלאאי צו 40 „ „	28	—
טס. נענגאס צו 40 „ „	23	50
אפנער צו 40 „ „	24	25
וינדישגרעצער צו 20 גולדען ק. פ.	20	—
וואלדשטיין צו 20 „ „	—	—
קעלעטיישס צו 10 „ „	14	50
וואלאפלאטץ צו 10 „ „	12	50
מפאנלריטץ צו 20 „ „	16	50
אינפפרוטץ לאזע	16	—
וואלצענזטיינ לאזע צו 20 גולדען	16	50
קראקויער לאזע	20	50
מיקען לאזע	43	75
דעשטע 120 פראנקס אינגאריישען	32	—
אינגאריישע פרעמיען-לאזע א 100 גולדען	77	—
דעשטע צו 50 גולדען	77	—

ווערטה-פאפיערע.

	קר.	אל.
אינגאריישע נרונדענטלאסטונגען	73	50
פפפפרייזיי-באנאפפטר	73	50
דעקאנבורגישע	71	50
גאליציש	77	75
בוקאוינער	77	—
אינגאריש אייזענבאהן-אנלעהען	92	75
וויינצערבאנס-אבלאזונגס-אנלעהען	70	—
פפפפרייזיי שפארפפס-באנק	283	—
אנדערע שפארפפסבאנקען	115	—
מוניציפאל-באנק	26	25
אנגלא-באנק I. פפפפען	27	75
אינגאריש קרעדיט-קרעדיט	55	75
שפאר- אונד קרעדיט-פרעהען	48	50
אינגאריש קרעדיט-באנק	140	75

	קר.	אל.
פפפפרייזיי-אינגאריש-באנק	745	—
פפפפרייזיי נעדיבקס-באנק	375	—
פפאנקא-אינגאריישע	50	—
אונגריפפרייז-באנק-אקציען	49	—
אנדער קאפפפיציאל-באנק	180	—
לאנדעס צענטראל-שפארקאפפע	72	75
אנדער בענקליכע	—	—
פפפפרייזיי עפפפע אפפעלנדישע	—	—
פפפפרייזיי פאפיערפפרייזע	52	—
פפפפרייזיי אנדער וויסענשאפטליכע	159	—
דעפפע פרייזע פפפפפאן	—	—
פפאנפפרייזע דער אינגאריישען באדענקרע-פפע צו 5 אינגאלד פערצענט	85	50
דער אינגאריישען וויסענשאפטקלאנ-באנק צו 5 אינגאלד פערצענט	77	50
דער אינגאריישען אלגעמעינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אינגאלד פער-צענט	84	50
דעפפע צו 6 פערצענט	86	50
דער פפפפרייזיי-באנק	85	25
קפפפפען-בריוק-אקציען	83	—
נאדר-אפפפ-באהן	106	—
אלפאלד-פיומאנער	136	—
אינגאריש אפפפנבאהן	50	25
פרייס באהן	225	—
דעקענבורגער באהן אקציען	135	50
קאשיי-אוידענער באהן אקציען	—	—
פאאנט-ראיפפ באהן אקציען	199	—
קאליי-לוויטץ-באהן אקציען	243	25
לעמבערג-פפפרייזאנטפפ-אפ באהן	150	50
קרעדיט-אקציען	206	25
באנק-	967	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1874. Druck v. Burian & Grünbaum, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (האַפּ-נאַכריכטען) דיענסטאג אבענד וואַרען דיא דעלעגאַציאָנס-פּרעזידענטען צור האַפּ-טאַפעל געלאדען. גלייך נאך דער טאַפעל אים האלב 10 אוהר אבענדס פּוהר דער קאָנג צוריק נאך ווינען, אים אם געסטרינגען טאגע דען געבורטסטאג דער קליינען פּרינצעססין אין ווינען פייערן צו קאָנגען. הייטע איזט אין ווינען איינע גראָאַסטיגע מיליטער-פּאַראַדע אונד מאָרגען פייערן ווידער דיא מאַיעס-טעטען דען אהרעסטאג. אהרער האָבצייט. אם 8-טען מאי ווירד דער קאָנג ווידער נאך פּעסט קאָמען. —

* (איין דעלעגאַציאָנס-ווינטין) אלס דער דעפּוטירטע פּאַטאַי פאַן דער גאַלע-ריע דער פאַרגעסטרינגען דעלעגאַציאָנס-ווינטינג הע-רוגטערקאַם, ערוואַרטעטע אהן שאַן אונטען זין פייגר פּ. אים עטוואס נייעס צו האַרען. — „וואס נייעס הערר געפאַטער (קאָמאַס אוראַם)? וויא שטעהטס מיט דען עשפאַרנישען? האבען וויר פיעלליכט שאַן ווינינער אַסענטרינגען אונד ווע-נינער שטייער?“ — פאַטאַי אנטוואָרטעטע גאַר ניכט, זאָגדערן שטאָפּטעט זיך רוהיג זיינע פּיפּיע מיט עכט אינגאַרישעס טאַבאַקע (ניכט טראַיק) אן — אונד נאכדעם ער זיא שאַן טיכטיג פערריוכט האַטטע, זאגטע ער: „לאַסטע דיר „פּאַטאַי“ עטוואס ער-צעהלען: אין דעבריצען וואַרטעט אין יידישער ווירטשהייזער, דעם עס זעהר גוט גינגאַנגען אזוי. אויף אינמאל האט זיך אוהם גינגאַנגען אין צווייטער יודע אין ווירטשהויז ערפּאַפּטעט אונד האט אוהם אלזו דורך דיא קאָנקורענץ זעהר פיעל געשאַדעט. — אינעם טאגעס זאגטע דער ערסטע ווירטשהייזער צו זיינעם ווייב: מיין קינד! זייט דעם מיין נאכבאַר מיר מעהרערע קינדשפּאַטען ווינינעפּיישע האט, געהט עס אין אינזערעם געשעפ-טע שלעכטער — פאַן הייטע אן פאַנגען ווייר נון צו שפאַרען אן! דאס ווייב געהט דאַייפ אין אונד זאגטע: יא מיין קינד ווייר ווערדען אונס איין ווינינג אינצערדען אונד אינשרענקען. אלס נון דער אבענד הערראַנקאַם, קאַם אויך דיא געוואָהנליכע ווירטשהיין מוזיק, אים זאָ ווייא עדען אבענד צו שפּיעלען. דער מאַן וואַללטע זיא ווינשיקען, ווייל זיא געלד קאָסטעט, אבער דאס ווייב זאגטע: דאס געהט ניכט מיין קינד! זאָ לאַנגע יעצער דריבען מוזיק האט, מיססען ווייר אויך האבען, זאָגטס געהען אללע בייערן צו אוהם! — דער מאַן מוסטע איינווילליגען אונד ווייטער פּיר דיא מוזיק צאהלען. דער מאַן וואַללטע דיא אנצאהל זיינער קעללנער פּערטנערען, אבער דא קאַם ווידער דאס ווייב אונד זאגטע, זאָ לאַנגע דער דריבען 4 קעללנער האט, מוסט דוא ווינינגס-טענס 3 האבען — אונד אוהם דעם שפאַרען וואר ווידער ניכטס! — נון פאַטאַי! ווענן דוא דיר אנ-שטאַטט דער ביידען ווירטשהייזער עסטערריך אונד דייטשלאַנד דענקסט אונד אנשטאַטט דער מוזיק אונד קעללנער דיא סאַלדאַטען אונד פּעסטונגען פאַרשטעללסט, דאַנן קאַנגסט דוא עס ערסט בע-גרייפען, וויא עס מיט דעם שפאַרען דעם ערסטען ווירטשהייזערס געהען קאָנן!“

* (גראַף גאַלובאָווסקי — ערשאָסען!) גראַף גאַלובאָווסקי, זאָהן דעם שטאַטהאַלטערס פאַן גאַליציען, האט זיך אם 20. אפּריל נאַמיטאגס אין אינגסבריוק ערשאָסען. — (גראַף גאַלובאָווסקי האַטטע 2 זאָהנע, דער איינע איזט סעקרעטער ביים עסטערייכישען גזאַנדטען אים אינוועטיגען מיניסטעריאַם, דער אנדערע יאָהן וואר איממער אין קרענקליכער מענע.)

* (נאַנין גאַליציען אויסגעפּאַפּטע.) אינזערע עלטערען לעזער ווערדען זיך נאך ערינערען אן דען פאַלישען מסור (מוסר) נחום כרמלין, דער ביא דען אסעניטי-הונגען דיא געפעהרליכסטען פערלימדונגען (מסירות) איבער דיא יידישען רעליגיוטען הערפאַרבאַטטע. — דער נאַמע „נחום כרמלין“ וואר אונטער דען גאַלי-ציישען אינטאַליגען גיר מיט שרעקען פערנאַממען; „עטצט האט נון דעזער מסור זיינען נאַמען פערעי-דערט (משנה שם) אונד פאַפּפּטע נאַנין גאַליציען, אינ-דעם ער נחום כרמלין הייסט אונד זיך אבער אינ-טער דעם פאַלישען נאַמען „נקאַלוים קאַרמנסקי“ הערומטרייבט. ער בעפינדעט זיך אין דער גינגעזד צוישען בראָדי אונד קאַלאַמעא אונד וויר וואַרען דיא בעטרעפּפּענדען, זיך פאַר דעזעם נאַמען צו הוטען. —

* (האַהעם אלטער.) אים אלטער פאַן 112 יאהרען שטאַרב אין באַיא אין טראַ-פּיאַנט, נאַמענס וואַלף, וועלכער בזו אן זיין לעבענס-עזרע געזונד אונד פרייש וואר אונד אויך דיא קליינסטען בוכשטאַבען אהנע בריללע צו לעזען אים שטאַנדע וואר.

* (נאך 25000 גולדען פערזיכערן לאַסען!) דער פערשטאַרבענע רייכע שאַסבערגער האט זיך אים יאהרע 1838 נאך דער גראַסען דעזי-גען איבערשוועממונג, ביא וועלכער געלעגענהייט זיין לעבען אין איינשטרעצע דעם הייזעס אין גע-פאַהר וואר, ביא דער אַסעקוראַציאָן אויף דיא סוממע פאַן 25000 גולדען פערזיכערן לאַסען, זאָ דאס מאַן דעזעע סוממע נאַך זיינעם טאָדע עטוויי-דער זיינער ווישוויי אדער זיינען קינדערן אייסצאַה-לע. עטצט האבען נון דיא קינדער צו אהרעם גראָ-סען ערבטהיילע אויך נאך דעזעע פינאַנזצוואַנציג טויזענד גולדען איינקאַסירט.

* (3940 גולדען פערשוואונ-דען!) אלס דער קאַסטיער דער געמיינדע-קאַססע אין קאַרמענדאַם 13. אפּריל דיא קאַססא רע-ווידירטע, זאה ער צו זיינעם שרעקען, דאס אוהם 3940 גולדען פעהלען. ווענן ער נון דען דיעב ניכט אויפגעזוכט, זאָ מוס ער דעזעע סוממע אוס אייגע-נער טאַשע ערזעטצען.

* (דען הויפּטטרעפּפער) ביא דער צעהרונג דער 1864-ער לאָזע האט אין בוכהאַלטער אין טריעסט געמאַכט. דער טרעפּפער בעטראַגט 220000 גולדען.

* (איין פייער איבער 2 מיילען.) אים קאַלטוטא (אינדיען) טעלעגראַפירט מאַן, דאס דאָרט צוויא שרעקליכע פייערס-ברינסטע שטאַטטגעפונדען האבען. דאס פייער שטרעקטע זיך איין צוויא עגגלישע מיילען ווייט אוס, אונד פער-ניכטעטע אללעס געטריידע, וועלכעס צור לינדערונג דער דאָרטיגען הונגערסנאָטה בעשטיממט וואר. דאס דורך אויס לייהר דיא דאָרטיגע הונגערס-נאָטה אויף דאס שרעקליכסטע געשטיגען.

* (שרעקליכער האגעל.) אם 14. אפּריל וואר אין דעדאַלו (אייזענבורגער קאָמי-טאַט) אין אַלטער האגעל-שלאַג, וויא זיך דיא על-טעסטען לייטע אינעם דערארטיגען ניכט ערארגערן קאָנגען. — איינצעלנע האגעל-קאָרנער וואָרען זאָ גראָס וויא אין הונגעריי-אי אונד האַטטען אין גע-וויכט פאַן 4 לאָטה.

* (פראָסט.) אין שטאַרקער פּראָסט איזט אין דער נאַכט פאַם 19. אויף דען 20 אפּריל אין דעב-רעצען אינגעטאָפּפען אונד האט אן דען אָבסט-בייטען גראָסען שאַדען אנגערישטעט.

* (איינע ריבער-געשיכטע. אים שאַראַי-פאַטאַר ווירד דעם פעסטער ללאַיד פאַלגענדעס געשיכען: פאַר אינגעפעהר 8 יאהר דען דאבען דיא בריידער באַנאַר, וועלכע בזו דאַ-מאַלס אינפאַבט מאַרקט-דעבע וואָרען, אויף איינ-מאל אנגעפאַנגען, דער שרעקען דער קאַמיטאַט אבזי אונד שראַש צו ווערדען. פאַר 2 יאהרען וואָרדען זיא דורך אינען אבייר זיבערהייט-קאָמ-מיסער געפאַנגען אונד דעם קרימינאַל-געריכטע אין קאַשיי איבערליעפערט; דאָך וואר עס אידענן בלאַד געלעגען, איס דעם געפענגנעסס צו עגטפּלעהען, זיט דעזעער צייט האבען זיך דעזע ריבער אין דען וואַלדערן דער דאָרטיגען אימעבונג הערומגעטריי-בען אונד עבענזאָ וויא ראַשא שאַנדאַר אי-גען מאָרד נאך דעם אנדערן בעגאַנגען. אנפאַנגס דעזער וואָבע גינג דער וואַלד-הייטער דעם פּרעסטען אונד דעסען געפּפּען אייגע לוסטבייז נאך אייגעם נאהע ליע-גענדען אָרטע. עס וואר אין שאַנער וואַרטער פּיהלונגס-טאַג, קינע וואָלקע צייגטע זיך אויף דעם שאַנען בלייען הימעל אונד דיא אָבגע שיען זעהר ווייאס. אים דיא פּפּלאַנצענוועלט צום נייען לעבען צו ערוועקען. שאַן שטאַנדען פעלדע בייטע אין דער בלייטהע אונד איבעראַל וואַרדע דער שאַנע נעזאַנג דער ווגל-פאַגעל נעהאָרט. מאַן פּוהר אין אייגעם אָפּפּענען וואַגען, אום דיא אייגע פּייטשע פּיהלונגס-לוסט בעססער גענייסען צו קאָנגען. —

דיא שאַנע שפּאַציער-פאַהרט האטטע דיא גאַנצע גע-זעללשאַפּט ווערד דייטשער געשטיממט. נור פּיהלין עלע וואר ניכט צום לאַכען צו בריינגען, וויא זאָ עיגטס אונד נאַכדענקענד אים וואָגען. דיא דאַכטע מין דען שוויי-פּעזוואַרטעטען אָפּפּי-ציער בייא סעדאַן (נעמליך אן דען וויילקען באָגוולל). זעזל-כעם דיא דאַס לעבען נערקשטעט האט אונד דער ווייטרעס ניכטס פאַן זיך האטטע הערען לאַסען. וואר ער פּיעללייכט וועדער ערקראַנקט, אדער אויס ער פּיעללייכט פאַס מיליטער ניכט ענטלאַסען וואָרדען אונד מוסטע ווייטער דיענען. דאַצו קאַם נאך דיא פּוהרכט. דאס מאַן דיא צו אייגער פערבינדונג מיט דעם יונגען מאַנגע, וועלכער אויהר נעגענאַיבער זאַס, איבערדעדען ווערדע. אונד נעראַדע דעזער מענש. דעזער אנגענליכע נעפּפּע דעם הערען אלכסנדר, וואר אויהר אויס טיעפּסטער זעעלע פער-האַסט. זיין שלעכטעס בענעהמען אים אנפאַנגע אויהרער בע-קאַנגשאַפט אונד זיינע שטעטע אינשמיכעליא מאַכטען אויהן ביא אויהר נאך פערהאַסטער.

אלס נון דער וואַגען ביא אייגער שאַנע וואַלדינען גע-גענד אנלאַנגטע. ליעס מאַן דענזעלבען שטעהען בלייבען, מאַן מאַכטע אייגען שאַאַציער-נאַגע — אונד פּיהלין עלע ערוכטע אונד דעסען געפּפּען אייגע לוסטבייז נאך אייגעם נאהע ליע-גענדען אָרטע. עס וואר אין שאַנער וואַרטער פּיהלונגס-טאַג, קינע וואָלקע צייגטע זיך אויף דעם שאַנען בלייען הימעל אונד דיא אָבגע שיען זעהר ווייאס. אים דיא פּפּלאַנצענוועלט צום נייען לעבען צו ערוועקען. שאַן שטאַנדען פעלדע בייטע אין דער בלייטהע אונד איבעראַל וואַרדע דער שאַנע נעזאַנג דער ווגל-פאַגעל נעהאָרט. מאַן פּוהר אין אייגעם אָפּפּענען וואַגען, אום דיא אייגע פּייטשע פּיהלונגס-לוסט בעססער גענייסען צו קאָנגען. —

* (גראַף גאַלובאָווסקי — ערשאָסען!) גראַף גאַלובאָווסקי, זאָהן דעם שטאַטטהאַלטערס פאַן גאַליציען, האט זיך אם 20. אפּריל נאַמיטאגס אין אינגסבריוק ערשאָסען. — (גראַף גאַלובאָווסקי האַטטע 2 זאָהנע, דער איינע איזט סעקרעטער ביים עסטערייכישען גזאַנדטען אים אינוועטיגען מיניסטעריאַם, דער אנדערע יאָהן וואר איממער אין קרענקליכער מענע.)

* (נאַנין גאַליציען אויסגע-פּאַפּטע.) אינזערע עלטערען לעזער ווערדען זיך נאך ערינערען אן דען פאַלישען מסור (מוסר) נחום כרמלין, דער ביא דען אסעניטי-הונגען דיא געפעהרליכסטען פערלימדונגען (מסירות) איבער דיא יידישען רעליגיוטען הערפאַרבאַטטע. — דער נאַמע „נחום כרמלין“ וואר אונטער דען גאַלי-ציישען אינטאַליגען גיר מיט שרעקען פערנאַממען; „עטצט האט נון דעזער מסור זיינען נאַמען פערעי-דערט (משנה שם) אונד פאַפּפּטע נאַנין גאַליציען, אינ-דעם ער נחום כרמלין הייסט אונד זיך אבער אינ-טער דעם פאַלישען נאַמען „נקאַלוים קאַרמנסקי“ הערומטרייבט. ער בעפינדעט זיך אין דער געגעגד צוישען בראָדי אונד קאַלאַמעא אונד וויר וואַרען דיא בעטרעפּפּענדען, זיך פאַר דעזעם נאַמען צו הוטען. —

* (האַהעם אלטער.) אים אלטער פאַן 112 יאהרען שטאַרב אין באַיא אין טראַ-פּיאַנט, נאַמענס וואַלף, וועלכער בזו אן זיין לעבענס-עזרע געזונד אונד פרייש וואר אונד אויך דיא קליינסטען בוכשטאַבען אהנע בריללע צו לעזען אים שטאַנדע וואר.

* (נאך 25000 גולדען פערזיכערן לאַסען!) דער פערשטאַרבענע רייכע שאַסבערגער האט זיך אים יאהרע 1838 נאך דער גראַסען דעזי-גען איבערשוועממונג, ביא וועלכער געלעגענהייט זיין לעבען אין איינשטרעצע דעם הייזעס אין גע-פאַהר וואר, ביא דער אַסעקוראַציאָן אויף דיא סוממע פאַן 25000 גולדען פערזיכערן לאַסען, זאָ דאס מאַן דעזעע סוממע נאַך זיינעם טאָדע עטוויי-דער זיינער ווישוויי אדער זיינען קינדערן אייסצאַה-לע. עטצט האבען נון דיא קינדער צו אהרעם גראָ-סען ערבטהיילע אויך נאך דעזעע פינאַנזצוואַנציג טויזענד גולדען איינקאַסירט.

* (3940 גולדען פערשוואונ-דען!) אלס דער קאַסטיער דער געמיינדע-קאַססע אין קאַרמענדאַם 13. אפּריל דיא קאַססא רע-ווידירטע, זאה ער צו זיינעם שרעקען, דאס אוהם 3940 גולדען פעהלען. ווענן ער נון דען דיעב ניכט אויפגעזוכט, זאָ מוס ער דעזעע סוממע אוס אייגע-נער טאַשע ערזעטצען.

* (דען הויפּטטרעפּפער) ביא דער צעהרונג דער 1864-ער לאָזע האט אין בוכהאַלטער אין טריעסט געמאַכט. דער טרעפּפער בעטראַגט 220000 גולדען.

* (איין פייער איבער 2 מיילען.) אים קאַלטוטא (אינדיען) טעלעגראַפירט מאַן, דאס דאָרט צוויא שרעקליכע פייערס-ברינסטע שטאַטטגעפונדען האבען. דאס פייער שטרעקטע זיך איין צוויא עגגלישע מיילען ווייט אוס, אונד פער-ניכטעטע אללעס געטריידע, וועלכעס צור לינדערונג דער דאָרטיגען הונגערסנאָטה בעשטיממט וואר. דאס דורך אויס לייהר דיא דאָרטיגע הונגערס-נאָטה אויף דאס שרעקליכסטע געשטיגען.

* (שרעקליכער האגעל.) אם 14. אפּריל וואר אין דעדאַלו (אייזענבורגער קאָמי-טאַט) אין אַלטער האגעל-שלאַג, וויא זיך דיא על-טעסטען לייטע אינעם דערארטיגען ניכט ערארגערן קאָנגען. — איינצעלנע האגעל-קאָרנער וואָרען זאָ גראָס וויא אין הונגעריי-אי אונד האַטטען אין גע-וויכט פאַן 4 לאָטה.

* (פראָסט.) אין שטאַרקער פּראָסט איזט אין דער נאַכט פאַם 19. אויף דען 20 אפּריל אין דעב-רעצען אינגעטאָפּפען אונד האט אן דען אָבסט-בייטען גראָסען שאַדען אנגערישטעט.

* (איינע ריבער-געשיכטע. אים שאַראַי-פאַטאַר ווירד דעם פעסטער ללאַיד פאַלגענדעס געשיכען: פאַר אינגעפעהר 8 יאהר דען דאבען דיא בריידער באַנאַר, וועלכע בזו דאַ-מאַלס אינפאַבט מאַרקט-דעבע וואָרען, אויף איינ-מאל אנגעפאַנגען, דער שרעקען דער קאַמיטאַט אבזי אונד שראַש צו ווערדען. פאַר 2 יאהרען וואָרדען זיא דורך אינען אבייר זיבערהייט-קאָמ-מיסער געפאַנגען אונד דעם קרימינאַל-געריכטע אין קאַשיי איבערליעפערט; דאָך וואר עס אידענן בלאַד געלעגען, איס דעם געפענגנעסס צו עגטפּלעהען, זיט דעזעער צייט האבען זיך דעזע ריבער אין דען וואַלדערן דער דאָרטיגען אימעבונג הערומגעטריי-בען אונד עבענזאָ וויא ראַשא שאַנדאַר אי-גען מאָרד נאך דעם אנדערן בעגאַנגען. אנפאַנגס דעזער וואָבע גינג דער וואַלד-הייטער דעם פּרעסטען דען ערבטהיילע אויך נאך דעזעע פינאַנזצוואַנציג טויזענד גולדען איינקאַסירט.

* (3940 גולדען פערשוואונ-דען!) אלס דער קאַסטיער דער געמיינדע-קאַססע אין קאַרמענדאַם 13. אפּריל דיא קאַססא רע-ווידירטע, זאה ער צו זיינעם שרעקען, דאס אוהם 3940 גולדען פעהלען. ווענן ער נון דען דיעב ניכט אויפגעזוכט, זאָ מוס ער דעזעע סוממע אוס אייגע-נער טאַשע ערזעטצען.

* (דען הויפּטטרעפּפער) ביא דער צעהרונג דער 1864-ער לאָזע האט אין בוכהאַלטער אין טריעסט געמאַכט. דער טרעפּפער בעטראַגט 220000 גולדען.

* (איין פייער איבער 2 מיילען.) אים קאַלטוטא (אינדיען) טעלעגראַפירט מאַן, דאס דאָרט צוויא שרעקליכע פייערס-ברינסטע שטאַטטגעפונדען האבען. דאס פייער שטרעקטע זיך איין צוויא עגגלישע מיילען ווייט אוס, אונד פער-ניכטעטע אללעס געטריידע, וועלכעס צור לינדערונג דער דאָרטיגען הונגערסנאָטה בעשטיממט וואר. דאס דורך אויס לייהר דיא דאָרטיגע הונגערס-נאָטה אויף דאס שרעקליכסטע געשטיגען.

* (שרעקליכער האגעל.) אם 14. אפּריל וואר אין דעדאַלו (אייזענבורגער קאָמי-טאַט) אין אַלטער האגעל-שלאַג, וויא זיך דיא על-טעסטען לייטע אינעם דערארטיגען ניכט ערארגערן קאָנגען. — איינצעלנע האגעל-קאָרנער וואָרען זאָ גראָס וויא אין הונגעריי-אי אונד האַטטען אין גע-וויכט פאַן 4 לאָטה.

* (פראָסט.) אין שטאַרקער פּראָסט איזט אין דער נאַכט פאַם 19. אויף דען 20 אפּריל אין דעב-רעצען אינגעטאָפּפען אונד האט אן דען אָבסט-בייטען גראָסען שאַדען אנגערישטעט.

* (איינע ריבער-געשיכטע. אים שאַראַי-פאַטאַר ווירד דעם פעסטער ללאַיד פאַלגענדעס געשיכען: פאַר אינגעפעהר 8 יאהר דען דאבען דיא בריידער באַנאַר, וועלכע בזו דאַ-מאַלס אינפאַבט מאַרקט-דעבע וואָרען, אויף איינ-מאל אנגעפאַנגען, דער שרעקען דער קאַמיטאַט אבזי אונד שראַש צו ווערדען. פאַר 2 יאהרען וואָרדען זיא דורך אינען אבייר זיבערהייט-קאָמ-מיסער געפאַנגען אונד דעם קרימינאַל-געריכטע אין קאַשיי איבערליעפערט; דאָך וואר עס אידענן בלאַד געלעגען, איס דעם געפענגנעסס צו עגטפּלעהען, זיט דעזעער צייט האבען זיך דעזע ריבער אין דען וואַלדערן דער דאָרטיגען אימעבונג הערומגעטריי-בען אונד עבענזאָ וויא ראַשא שאַנדאַר אי-גען מאָרד נאך דעם אנדערן בעגאַנגען. אנפאַנגס דעזער וואָבע גינג דער וואַלד-הייטער דעם פּרעסטען

„מוסטער (זאגטע ללאַ) גלייכע איהם ניכטס, ער איזט אין שרעקליכער בעטרעגער!“

„וואַרום אורטהייללסט דוא זאָ שטרענג איבער דעזען יונגען מאַן, מיינע טאָכטער?“ ער איזט דער נעפּפּע, אונזערע פּייגדעס אונד אַללטע דיר ניכט נאַנץ גלייכגילטיג זיין!“

„וויא מייגסט דוא עס לייבע מוסטער?“

„איך מייגע, דאס דוא וויססען זאָללטעסט, דאס עס אינ-זער פּייגר אלכסנדר גערנע זעהען ווערדע, ווענן דוא, אלס דיא טאָכטער דיינעס פּייגדעס, דיינען געפּפּען הייראַטען ווירדעסט!“

„איזט עס דיין וואהרער אונד וויילכיכער ערנסט?“ (פאַגאַנטע ללאַ האַכסט ערשראָקען.)

„יא מיין קינד! דער אלכסנדר האט בעריישט דיינעם פאַטער דען אנטראַג גערשעללט.“

„אָ מיינע מוטטער! נור דאס ניכט! ניעמאַלס ווערדע איך דיעזען מענשען, דיעזען הייכלער, דיעזען שפּרינג-אינס-פּעלד, דיעזען מויל-דרעשער אונד בעטרינגער צום מאַנגע נעהמען!“

„ער האט זיך אבער דאַלד ערר גענבעסערט!“

„גלייכע מיר מוטטער, דאס איזט ניכטס אלס שטייבעלייא אונד בעטרינגערייא, עהער קאַנגטע דער שוואַרצע מאָהר וויס ווערדען אלס זיך דיעזער מענש בעססערן קאָנגטע. זאָ פּלאַטצ-ליך בעסערט זיך קיין מענש, איך וויל וועלכסט מיט הערען אלכסנדר שפּרעכען אונד איהן בישטען, ניכט אין אייך צו דרינגען. נע אונד נימסטע ווערדע איך דיעזען מענשען הייראַ-טען. הערר אלכסנדר איזט פּעל צו גוט, אלס דאס ער נאר אין זאָלכעס פאַן מיר פּעלאַנגען זאָללטע.

אם צווייטען טאג חול המועד פאַן פּסח מאַכטע נון דיא פאַמיליע דעם הערען לענגסעלדער אונד דעם הערען אלכסנדר

דען הערען אלכסנדר, דען זיא אָנקעל געהייסען האט, מיט איהר אין זיינע פאַראייסצוגעהען, דא זיא מיט איהם אללין עטוואס צו שפּרעכען האבע.

אלס זיא בעריישט איינע צעמליכע שטרעקע פאַן דער איבערגען נעזעללשאַפט פאַראויס וואָרען, אונד דער הערר אלכסנדר: „נון אללא, שאַן זיגד ווייר דען אנדערן זייט פאַראויס, וואס האַסט דוא מיר צו זאגען?“

„פערצייהט אָנקעל (זאגטע ללאַ). דוא מוסטער דוא מיר נעזאגט, דוא האַבעסט דען וואונש איינגעשפּאַנען, דאס איך דיינען נעפּפּען הייראַטען זאָלל.“

„דיינע מוטטער האט דוא וואהרהייט געזאגט, דעם איזט אויליכלך מיין נאַכסטער וואונש. איך בעזיצע איין גראָסעס פערמאָגען, וועלכעס איך דאך מיינעם איינציגען אנפאַנגערשען צוריקלאַסען מאַכטע; צוגלייך איזט עס אבער מיין הייסעס שטרעבען, דיינעם פאַטער נינטאַנקבאַר צו זיין אונד איהם דיינע נעזעלשאַפט בעססערן. איך ער מיר אייגסט אין דען שלעכ-טען מאַנען ערוויזען האט, וועדער צוריקצוצאַהלען. ווענן דוא נון מיינען נעפּפּען הייראַטען ווללסט, זאָ ווערדע זיך דוא זאַכע ערהר אייגאַנד מאַכען!“ — דוא פערשטעהסט מיך דאך?“

„ליעבער אָנקעל, עס טהוט מיר זעהר לייד, דאס איך צור פּלייזונג דיינעס וואונשעס ניכטס בייטראַגען קאָנן. איך וויל עס דיר גאַנץ אָפּפּען זאגען: — איך קאָנן דיינען נעפּפּען ניכט הייראַטען! זאָ זעהר איך דיך ליעבע אונד שעטצע — זאָ האבע איך ווידער אייגען שרעקליכען ווידער-ווללען נעגען דיינען נעפּפּען. דיא דאַרפּפּסט עס מיר ניכט פערארגען, אָנקעל!“ —

(פאָרטזעצונג פאָלגט.)

נגנהייטען הינדערניססע אין דען וועג לעגען. — מאָגע דער וועלטפֿריעדע אונזערעם געליעבטען פֿאטערלאנדע פֿאָרטאן אונגעשטאָרט ערהאלטען בלייבען; אויף דאס דאסזעלבע זיך אויף דען גרונדלאגען דער פֿרייהייט אונד דעם רעכטעס ענטוויקעלע, בליהע אונד געדייהע, גליקליך אונד צופֿריעדען אים איננערן, קרעפֿטיג אונד אכטונג-געביעטענד געגען איססען. מיט דיעזעם וואונשע ברינגען וויר אייערער מאַיעסטעט אונזערע אויפֿריכטיגע פֿערעהרונג דאַר, אינדעם וויר אויסרופֿען: האָך! אונזער קאָנסטיטוציאָנעללער קאָניג!"

היערויף אנטוואָרטעטע דער קאָניג:

„דיא פֿערזיכערונגען טרייער ערגעבענהייט, וועלכע זיא אן מיך געריכטעט האבען, נעהמע איך מיט לעבהאַפֿטער בעפֿריעדיגונג ענטגעגען אונד ערוויעדערע זיא מיט אויפֿריכטיגעם דאנקע. — דיא בעציעהונגען דער מאָנארכיע צו דען אויסווערטיגען מעכטען האבען איהרען ערפֿרייליכען שטאנדפונקט ניכט פֿערענדערט, יא! צו דען אלטען בירגשאַפֿטען פֿיר דען פֿריעדען, זינד וועהרענד דיעזער צייט נאך נייע פֿריעדענס-בירגשאַפֿטען צוגעקאָממען. דיא וויכטיגסטע אויפֿגאבע מיינער רעגיערונג בלייבט איך פֿיר דיא צוקונפֿט, אום נור מיינען פֿאָלקערן דיא זעגנונגען דעם פֿריעדענס צו ערהאלטען. — זיא ווערדען איינגעזעהען האבען, דאס דיא נאָטה אים לאנדע אויך בייא דער צוזאממענשטעללונג דער געמיינזאמען אויסגאבען בעריקזיכטיגט וואורדע; מאן האט זיך בלאָס נור אויף דאס אללער-נאָטהווענדיגסטע בעשרענקט. — אינדעם איך נון איהרער פֿלייסיגען טהעטיגקייט פֿערטרויענס-פֿאָלל ענטגעגענזעהע, הייסע איך זיא אויף דאס הערצליכסטע ווילקאָממען!"

אויס דעם אונגארישען רייכסטאגע.

מאָנטאג וואורדע אים אונגארישען רייכסטאגע מיט דער בעראטהונג דעם געזעטצעס איבער דיא אָפֿפֿענטליכען נאָטאַרע בעגאָננען. מאן וויללס עס נעמליך זאָ איינפֿיהרען, דאס מאן בייא איינעם פּראָצעססע פֿאָר אללעם צום אָפֿפֿענטליכען נאָטאר געהען זאָלל אונד דיעזער פֿאָם שטאאטע אָפֿפֿענטליך אנגעשטעללטע נאָטאר קאנן דען פּראָצעסס פֿריפֿען אונד אונטערזוכען, אָב מאן נעמליך דיא פּארטייען גלייך אויף פֿריעדליכע וועיזע איסגלייכען קאָנטע אונד וועגן ניכט, זאָ קאָננטע ער דען פּארטייען זאגען, וועלכען וועג זיא ביים פּראָצעס-פֿיהרען צו געהען האבען. דאדורך ווערדען דיא פּראָצעס-אנגעלעגענהייטען פֿעראיינפֿאכט אונד אָפֿט אויך פֿערמינדערט. דער נאָטאר זאָלל עבענזאָ פֿיעל וויא איין ראטה-געבער בייא אללען שטרייטיגקייטען געלטען. דער נאָטאר קאָננטע מאנכעס אללײן אָרדנען, אָהנע אללעם צום געריכטע צו ברינגען, וואָדורך פֿיעל צייט אונד פֿיעלע ריכטער ערשפּארט ווערדען קאָננטען; דענן זעהר פֿיעלע ריכטער פֿערדערבען דיא פּראָצעססע אונד זעהר פֿיעלע געריכטע הייסען זאָ פֿיעל אלס שלעכטע געריכטע. דיא ווינקעל-אדוואָקאטען ווירדען צו עקסיסטירען אויפֿהאָרען, דא מאן פֿאָר אללעם צו איינעם אָפֿפֿענטליכען נאָטאר געהען ווירד.

דיא אייסערסט-לינקען וואָרען געגען דיעזעס געזעטץ. זיא זאגטען, דאס דיא רעגיערונג דאהער דיעזע נייען נאָטאר-שטעללען געשאַפֿפֿען האט, אום וויעדער איהרען געטרייען אונד אנהענגערן איינטראָגליכע שטעללען צו פֿערשאַפֿפֿען. דיעס איזט זאָ, אלס וועגן איינע הערשאַפֿט זיך זעהר פֿיעלע דיענער אויפֿנימממט, דא מאן אבער דיעזען פֿיעלען דיענערן קיינע אנדערע בעשעפֿטיגונג צו געבען האט, זאָ גיבט מאן איהנען פֿעדערן צו שלייסען.

ענדליך היעלט דער יוסטיץ-מיניסטער פּ ו י ל ע ר איינע רעדע צור פֿערטהיידיגונג דיעזעס געזעטצעס. ער זאגטע: דורך דיא אנשטעללונג דער אָפֿפֿענטליכען נאָטאַרע ווערדען וויר נאָך געווינגען, דא ווירד דאדורך דיא פֿיעלען ריכטער ערשפּארען ווערדען, אינדעם פֿיעלע איינצעל-פּראָצעססע דיא נאָטאַרע אָרדנען קאָננען. אויך דיא פּארטייען ווערדען בעססער דאריום קאָממען; דענן וויא אָפֿט צאהלטען זיא פֿיר דיא שלעכטען ווינקעל-אדוואָקאטען פֿיר איהרע אקטען, אונד דיעזע אקטען וואורדען נאכהער פֿאָם געריכטע אלס שלעכט צוריקגעוויעזען! אין צוקונפֿט אבער ווירד מאן פֿאָן דען אנגעשטעללטען אָפֿפֿענטליכען נאָטאַרען גוטע אונד ריכטיגע שריפֿטען ערהאלטען. דיא טאקסען פֿיר דיעזע שריפֿט-שטיקע ווערדען גאנץ בילליג זיין, אום דעם פֿאָלקע זיינע פּראָצעססע ניכט צו פֿערטהייערן.

שליעסליך וואורדע דיעזעס געזעטץ מיט גראָסער שטיממענמעהרהייט אנגענאָממען; נור ביים צווייטען פּאראגראַף דיעזעס געזעטצעס ענטשטאנד איין לעבהאַפֿטער שטרייט.

§ 2 דיעזעס געזעטצעס לייטעט נעמליך: „אָפֿפֿענטליכער נאָטאר קאנן בלאָס איין פֿאָלליאָהריגער אונגארישער שטאאטס-בירגער זיין, דער איינען אונבעשאָלטענען כאראקטער האט, ניכט אונטער קאָנקורז שטעהט, דער אמטליכען שטאאטס-שפּראכע פֿאָללקאָממען מעכטיג איזט, ענדליך דיא אדוואָקאטען-אָדער פּראקטישע ריכטער-פּריפֿונג מיט ערפֿאָלג אבגעלעגט האט אונד איינע אָפֿפֿענטליכע צווייאיעהריגע נאָטאַריאטס-פּראַקסיס נאכווייזען קאָנן." — דא וואָללטען פֿיעלע דעפּוטירטע בעווירקען, דאס דער נאָטאַר ניכט נור דיא אמטליכע שטאאטס-שפּראכע, וועלכע א ו נ ג א ר י ש איזט, וויססען זאָלל, זאָנדערן אויך ד י י ט ש, דאמיט אויך דיאיעניגען אונטער דער בעפֿאָלקערונג, וועלכע אונגאריש ניכט פֿערשטעהען, מיט דעם נאָטאר אומגעהען קאָננען.

אין דער געסטריגען זיטצונג דעם אונגארישען רייכסטאגעס דויערטע דער שטרייט איבער דיעזע שפּראַך-אנגעלעגענהייט נאָך פֿאָרט, נאמענטליך דיא זאַכסישען דעפּוטירטען אויס זיעבענבירגען וואָללטען דורכאויס האבען, דאס דער נאָטאר דיא דייטשע זאָ גוט וויא דיא אונגארישע שפּראכע וויססען זאָלל. —

דער דעפּוטירטע קאלאָמאן טיסאָ זאגטע: איך קאנן מיך נור וואונדערן, וויא גאר איין דעפּוטירטער אים אונגארישען רייכסטאגע ווינשען קאנן, דאס איינע פֿ ר ע מ ד ע שפּראכע, וויא דיא דייטשע, דער פֿאטערלאנדישען שפּראכע גלייכגעשטעללט ווערדען זאָלל. וועגן דיא זאַכסען דעם אונגארישען שטאאטע שאדען וואָללען, דאנן שאדען זיא זיך נור זעלבסט; איבריגענס וויללס איך איהנען זאָ פֿיעל נאכגעבען, דאס מאן דיעזען פּאראגראף דער קאָממיסיאָן צוריקשיקע, דאמיט זיא איהן דעראַרטיג אומארבייטען זאָלל, דאס דער נאָטאר אויך עטוואס דייטש אָדער סלאוויש וויססע, וועגן נעמליך דיעזע שפּראכע אין דעם בעטרעפֿפֿענדען אָרטע פֿאָרהערשענד איזט.

דער יוסטיץ-מיניסטער ערקלערטע, דאס ער דיעזען אנטראג אננימממט.

דער דייטשע דעפּוטירטע ט ר ו י ש ע נ פֿ ע ל ז (אויס זיעבענבירגען) זאגטע, דאס נור דיא דייטשע שפּראכע דיא שפּראכע דעם האנדעלס אונד דעם געווערבעס אים לאנדע איזט אונד דאס אללע פֿערטראָגע, וועלכע מיט דען אויסלענדערן געשלאָססען ווערדען, אין דייטשער שפּראכע אבגעפֿאסט זינד — אונד זאָ גוט וויא מאן דער קראָאטישען שפּראכע איין רעכט איינגעראייבט האט, „קאָננטע מאן אויך דיא דייטשע שפּראכע בעריקזיכטיגען.

נאכדעם נאָך אייך דיא דעפּוטירטען שעדעני אונד וועכטער געשפּראָכען האבען, וואורדע דער אנטראג דעם הערען טיסאָ אנגענאָממען. — צום שלוססע ענטשטאנד נאָך איין קליינער שקאנדאל, עס וואָרען ווענגיג דעפּוטירטע אים הויזע אונד איין אייסערסט-לינקער פֿאָדערטע דען פּרעזידענטען אויף, דיא דעפּוטירטען צו צעהלען. מאן זאגטע איהם, דאס ער ליעבער זיינע לייטע צעהלען זאָלל, דענן פֿאָן דען אייסערסט לינקען וואָרען נור 7 מאנן צוגעגען. טשערנאטאָני בעמערקטע, דאס אין ענגלאנד אויך 40 דעפּוטירטע צור בעראטהונג געניגען אונד דעננאָך ווערדען אָפֿט אויך מיט 30 דעפּוטירטען בעשליססע געפֿאסט, אָהנע דאס עס איינעם איינפֿאללען זאָללטע, דאריבער שקאנדאל צו מאכען.

פֿ אָ ל ל י ע ט אָ ן.

איין יידישער ראָמאן

אויס דעם דייטש-פֿראַנצאָזישען קריעגע.

(3-טע פֿאָרטזעטצונג.)

וויר וואונדערן אונס דאהער זאָ שטארק איבער דיעזען נאמען (זאגטע נאָך דיא פֿרויא דעם הערן לעננספֿעלדער) וויל פֿאָריגען ווינטער איין פֿראַנצאָזישער לייטנאנט מיט עבען דעמזעלבען נאמען אלס קריעגס-פֿערוואונדעטער אין אונזער הויז קאם, אונד היער אויך אויסגעהיילט וואורדע!"

דער יונגע מאנן וואורדע ראָטה אונד בלאסס. אלס ער דיעס האָרטע, זאָ וואר אלזאָ דער פֿאָן איהם בעטריבטע ניכט טאָדט (ראכטע ער בייא זיך) אונד ער וואר יעטצט אין געפֿאהר אין איינע ארגע פֿערלעגענהייט צו גערא־טהען. דאָך פֿאסטע ער זיך שנעלל אונד זאגטע: „יא, עס דיענטע אויך נאָך איין אנדערער אָפֿפֿיציער אין מיינעם רעגימענטע, וועלכער דענזעלבען נאמען פֿיהרטע, אבער מאן זאגטע, דאס ער אויף דעם שלאכטפֿעלדע פֿאָן סעדאן טאָדט ליעגען בליעב!"

„ער וואר נור שווער פֿערוואונדעט (אנטוואָרטעטע פֿרויא לעננספֿעלדער); אבער יעטצט נאָטשלאָב איזט ער וויעדער געזונד!" —

מאן שטיעג נון ענדליך אין דען בערייט שטעהענדען וואגען אונד פֿוהר פֿאָם באהנהאָפֿע נאָך דעם לעננספֿעלדערשען הויזע.

דיא ביידען פֿריינדע האטטען זיך איינאנדער פֿיעל צו ערצעהלען; פֿרויא אונד פֿריילײן לעננספֿעלדער האטטען זעהר פֿיעל מיט דען פֿאָרבערייטונגען אויף דען פסח צו טהון, נור דער א

יונגע נעפֿפֿע לאנגווייל טע זיך היער. זאָ זעהר עס דער ו ו י ר ק־ ל י כ ע ריכארד באָגוויל פֿערשטאנדען האטטע, אללעס פֿיר זיך ליעב צו געווינגען, זאָ וועניג פֿערשטאנד עס ד י ע ז ע ר פֿ א ל ש ע באָגוויל דיא ליעבע דער הויזלייטע דעם הערן לעננספֿעלדער פֿיר זיך צו געווינגען. דען גאנצען טאג פֿערבראכטע ער אים קאַפֿפֿע-הויזע מיט בילליארד-שפּיעל, בייא טישע האט ער וועניג געגעססען, דענן דיא איינפֿאכע קאָסט שמעקטע איהם ניכט, דאגעגען ריהמטע ער זיך איממער וועגען זיינער העלדען-טהאטען אים קריעגע; איבער דיא יידישע רעליגיאָן לאכטע ער אונד געגען דאס פֿריילײן עללא וואר ער זעהר צודרינגליך. זיין אייגענער אָנקעל אלכסנדר זייפֿצטע, זאָ אָפֿט ער זיינען אונגעבליכען נעפֿפֿען בעטראכטעטע.

איינעס טאגעס זאגטע הערר אלכסנדר צו זיינעם פֿריינדע: „מיין נעפֿפֿע איזט וואָהל ניכט זאָ וויא ער זיין זאָללטע; אבער איך האָפֿפֿע, איין גוטעס וועיב ווירד אויס איהם איינען גוטען מאנן מאכען. מיר וועררע עס זעהר ליעב, וועגן דוא איהם דיינע עללא צור פֿרויא געבען מאָכטעסט. וועגן דוא אויף געלד זעהען וויללסט, זאָ קאנן דיינע טאָכטער קיינען בעססערן „שדוך" (פּארטיע) טהון, ער ווירד איינסט מיין גאנצעס פֿערמאָגען ערבען." —

„דיא געלד-אנגעלעגענהייטען (אנטוואָרטעטע הערר לעננספֿעלדער) זינד בייא מיר ניכט דיא הויפּטזאכע; איך ווערדע מיינע טאָכטער נור איינעם זאָלכען מאננע געבען, דעם דיא רעליגיאָן מיינער עלטערן עבענזאָ טהייער איזט, וויא מיר."

דעם הערן אלכסנדר טהאטען דיעזע וואָרטע זעהר וועהע, ער גינג דאהער נאכמיטטאגס אללײן מיט זיינעם נעפֿפֿען שפּאַציערען אונד מאכטע איהם גראָסע פֿאָרווירפֿע איבער זיין אונ-

נור דער א נשטענדיגעס העסליכעס אונד לייכטזיניגעס בעטראגען. —

„זיעהע! (זאגטע ער צו זיינעם נעפֿפֿען) איך בעזיטצע איין זעהר בעדייטענדעס פֿערמאָגען, וועלכעס איך גערנע דיר אונד דער טאָכטער מיינעס פֿריינדעס הינטערלאססען מאָכטע; וועגן דוא אבער דיין בעטראגען ניכט גוט מאכסט, זאָ ווירד דיך הערר לעננספֿעלדער ניעמאלס צום שוויגערזאָהנע וואָללען אונד איך מאכע דאנן דאס פֿריילײן עללא צור ערבין מיינעס גאנצען פֿערמאָגענס; דוא אבער ווירסט לעער אויסגעהען!"

דיעזע וואָרטע מאכטען אויף דען יונגען מענשען איינען מעכטיגען איינדרוק. ער זאה איין, דאס הערר אלכסנדר דעם הערן לעננספֿעלדער זעהר צוגעניינט איזט אונד ער פֿאססטע דאהער דען בעשלוס, זיך אויף יעדע וועיזע אין דאס הויז איינצושמייכלען, אום נור דאס פֿריילײן עללא צור פֿרויא צו בעקאָממען; דענן ווירד ער איינמאל שאָן מיט עללא פֿערהייראטעט זיין, דאנן דארף אויך שאָן זיין בעטרוג ענטדעקט ווערדען, דא הערר אלכסנדר יעדענפֿאללס אויך פֿיר דיא טאָכטער זיינעס פֿריינדעס איין פֿערמאָגען צוריקלאססען ווירד.

פֿאָן דיעזעם אויגענבליקע אן בענאהם זיך דער יונגע מאנן גאנץ אנדערס אלס ביזהער. ער זוכטע זיך אים הויזע אונד אים געשעפֿטע זאָ ניטצליך אלס נור מאָגליך צו מאכען. ער וואורדע בעשיידענער אונד צוריקהאלטענדער. ער וואר דער ערסטע אין דער סינאגאָגע, וואָ ער זיך זאָ מאכטע, אלס אָב ער מיט גראָסטער אנדאכט געבעטעט העטטע.

הערר אלכסנדר האטטע דאראן איינע פֿריידע, דאס זיך זיין נעפֿפֿע בעססערטע; אויך הערר אונד פֿרויא לעננספֿעלדער גלויבטען אן איינע בעססערונג דעם יונגען מאננעס, וועלכען זיא שאָן דעם פֿריינדע צו ליעבע זעהר גערנע אלס איידאם איינגעזעטצט העטטען; נור דאס פֿריילײן עללא קאָננטע זיך ניכט פֿאַססען לאססען.